

Pěstování akátu

Ing. Václav Hurt, Ph.D.

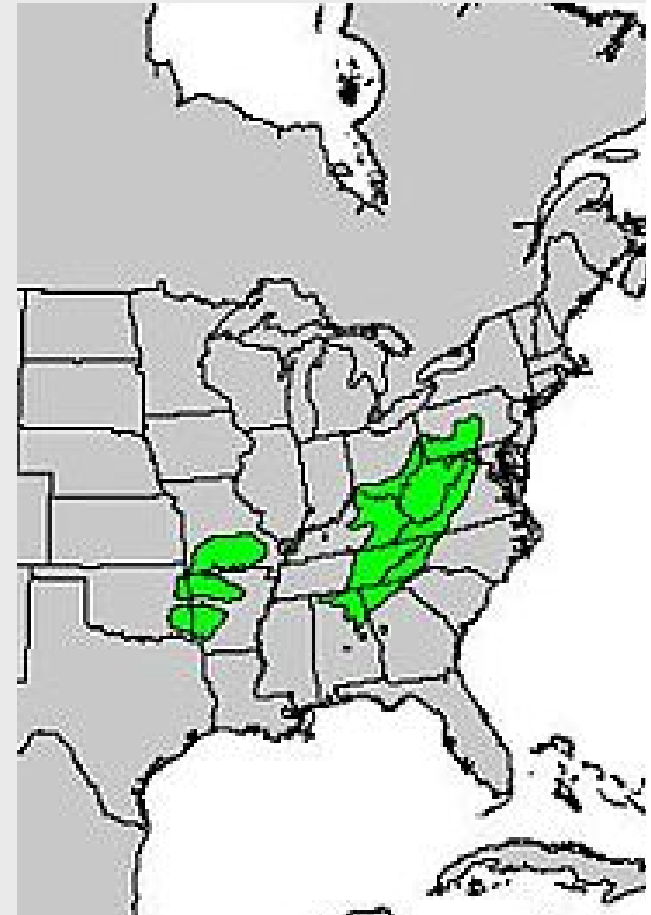
Prof. Ing. Petr Kantor, CSc.

Přednáška byla uskutečněna v rámci předmětu Pěstování účelových lesů a projektu IN

Původní areál, introdukce

- Areál – Severní Amerika, mezi 45° a 35° s. š (viz mapa)
- V Evropě od **1601**- Francie, zavedl Robin (odtud *Robinia*) – ředitel pařížské botanické zahrady
- Střední Evropa (Uhersko) - v letech 1710 – 1720 (parkový strom)
- od r. 1750 je vysazován do lesních porostů (Komárno)
- 19. století – Maďarsko - masové použití na vázání vátých písků

Charakteristika akátu

Trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*)

- výška 20 – 30 m v mýtní době 20 – 30 let !!! (tedy **1 m za rok!!**)
- rychle roste zejména do 10. roku
- značně světlo milný - proto i specifická pěstební fytotechnika
- mimořádná pařezová a kořenová výmladnost

Charakteristika akátu

- snáší sucho, ovšem intenzivně ho lze pěstovat jen na vhodných čerstvých stanovištích (HS 25), HS 21 – vždy podprůměrná kvalita, max. průměrná
- Akát tak lze pěstovat podle svého poslání ve 2 kategoriích:
 1. **ochranné porosty** (výmoly, strže, váté písky)
 2. **produkční porosty** – HS 25
- v ostatních případech – **REKONSTRUKCE!!**

Včelařský význam akátu

- v Maďarsku se lesnický výzkum intenzivně věnuje šlechtění tzv. medonosných klonů akátu.
- **Jejich podstatou je**
 - a. oddálení doby kvetení na pozdější dobu
 - b. prodloužení doby kvetení

Včelařský význam akátu

- potenciální možnost získání medu **400** kg.ha⁻¹.rok⁻¹
- reálná a běžně dosahovaná produkce je **80** kg.ha⁻¹.rok⁻¹
- každý rok z 1 ha akátových porostů navíc 80 kg x 50 Kč tj. 4.000,- Kč
- akátové porosty – ZISK 2x:
 - a. dřevo
 - b. med

Šlechtění akátu

- v ČR i na Slovensku je v současnosti akát vesměs výmladkového původu
- v **Maďarsku** šlechtění (zpočátku selekce) od r. 1930
- současný stav:
 - 10 uznaných klonů
 - 11 perspektivních
- na Slovensku od r. 1976, celkem **32** výběrových stromů (stav v roce 1988)
- ČR - 0

Technologie vegetativního rozmnožování šlechtěných klonů akátu (viz. Cifra)

Maďarská technologie

- řízky se při vlhkosti 90 – 100 % a teplotě 30 – 40°C (pod fóliovým krytem) se nechají zakořenit
- po zakořenění se vysazují do lehké půdy opět pod fólii (důležitá stále vysoká vlhkost i teplota vzduchu)
- po dvou letech se odebírají z těchto řízkovanců kořenové řízky o tloušťce 3 – 10 mm a délce 8 – 10 mm

Zásady zakládání AK porostů

I. tradiční způsob:

- a) obnova kořenovými výmladky
- b) obnova sazenicemi generativního původu

II. intenzivní způsob:

- obnova výlučně šlechtěným akátem vegetativního způsobu (tento způsob pouze tam, kde je záruka, že akátové porosty dosáhnou I. – II. bonitního stupně)

II. intenzivní způsob – obnova výlučně šlechtěným akátem vegetativního způsobu

vždy celoplošná příprava půdy (popis technologie viz. Cifra)

- s vykloučením pařezů
- s ponechanými pařezy
- sazenice (řízkovanci) se sází mechanizovaně sázecím rýhovým strojem
- ve sponu 2,5 x 2,0 m (2.000 ks/ha) nebo 3,0 x 2,0 m (1.666 ks/ha)

Závěr

Význam: produkce dřeva a medonosná dřevina

Specifické principy zakládání a pěstování akátových porostů

- Na Slovensku nutnost snížit rozlohu akátových porostů **z 34 tis. na 23 tis. ha.**
- Rekonstruovat zejména akát v **HS 21.**
- Převod (současně i přeměna) se doporučuje násečně a maloplošně holosečně (holé seče do 0,5 ha).
- Převod ve věku **20 – 30 let** (podle kvality porostu!)

Děkuji za pozornost

